

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 รูปแบบการวิจัย
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง
- 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 10 โรงเรียน ประกอบด้วย 1) โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช 2) โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ 3) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโคตร 4) โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง 5) โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง 6) โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ 7) โรงเรียนเทศบาลวัดศาลาไม้ชัย 8) โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี 9) โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก และ 10) โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ ซึ่งมีจำนวน 525 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช จำนวน 10 โรงเรียน ซึ่งมีจำนวน 525 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคริชซีและมอร์แกน¹ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 221 คน

¹ ส่องศรี ชมภูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, (นครศรีธรรมราช: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช, 2554), หน้า 113.

3.3 เทคนิคการกลุ่มตัวอย่าง

เทคนิคการสุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Stratified random sampling) ได้ผลดังตารางที่ 3.1 จากสูตร

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่ม} = \frac{\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในกลุ่ม}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

ที่	โรงเรียน	จำนวนประชากร	
		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช	34	14
2	โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์	74	31
3	โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโคตร	30	13
4	โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง	84	35
5	โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง	32	13
6	โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์	51	22
7	โรงเรียนเทศบาลวัดศาลามีชัย	64	27
8	โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี	40	17
9	โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก	64	27
10	โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่	52	22
รวม		525	221

จากนั้น สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ทะเบียนรายชื่อครูในโรงเรียนตามหมวดวิชาที่สอนของครูในแต่ละโรงเรียน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการจับฉลาก ต่อจากนั้นผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ที่ใช้ในการสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ มีลักษณะเป็นแบบปลายปิด (Closed – Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – Ended) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดเกี่ยวกับ “การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช” แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และประสบการณ์ในการสอน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ครอบคลุมหลักพรหมวิหารธรรม 4 ประการ คือ (1) เมตตา (2) กรุณา (3) มุทิตา และ (4) อุเบกขา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ครอบคลุมการปฏิบัติงาน 6 ประการ คือ (1) ปริมาณงาน (2) คุณภาพงาน (3) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (4) ความรู้เกี่ยวกับงาน (5) การเป็นผู้นำ และ (6) การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	การปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	การปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	การปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	การปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	การปฏิบัติงานของบุคลากร ระดับน้อยที่สุด

3.4.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยกำหนดขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเนื้อหา มาวิเคราะห์ หาแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเรียบเรียง และสร้างเป็นแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยสร้างให้ครอบคลุมหลักพรหมวิหารธรรม 4 ด้าน คือ (1) ด้านเมตตา (2) ด้านกรุณา (3) ด้านมุทิตา และ (4) ด้านอุเบกขา ตลอดจนการปฏิบัติงาน 6 ด้าน คือ (1) ด้านปริมาณงาน (2) ด้านคุณภาพงาน (3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น (4) ด้านความรู้เกี่ยวกับงาน (5) ด้านการเป็นผู้นำ และ (6) ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

3) นำแบบสอบถามเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไขสำนวนภาษาและความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงให้ถูกต้อง

4) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย (1) พระครูพรหมเชตคณารักษ์, ดร. (2) ดร.พรชัย สระศรีสุวรรณ (3) ดร.สายัณห์ เจียมสวัสดิ์ (4) ดร.บุญเลิศ วีระพรกานต์ และ (5) ดร.วันฉัตร ทิพย์มาศ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง เทียบตรงและความครอบคลุมตามเนื้อหาที่ต้องการศึกษาตามวัตถุประสงค์แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC ทุกข้อมีค่าระหว่าง 0.8 – 1.0 พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลต่อไป

5) นำแบบสอบถามที่ได้จากข้อ 4 ไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเทศบาลปากพอง 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.968

6) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลต่อไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ โรงเรียนเทศบาลวัดท้าวโคตร โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ โรงเรียนเทศบาล วัดศาลามีชัย โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก และ โรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ เพื่อขออนุมัติเก็บข้อมูล

2) ผู้วิจัยทำแบบสอบถาม จำนวน 221 ชุด ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนนานาชาติเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โรงเรียนเทศบาลวัดมเหยงคณ์ โรงเรียนเทศบาลวัดท้าวโคตร โรงเรียนเทศบาลวัดเสมาเมือง โรงเรียนเทศบาลวัดเสาธงทอง โรงเรียนเทศบาลวัดท่าโพธิ์ โรงเรียน

เทศบาลวัดศาลามีชัย โรงเรียนเทศบาลวัดศรีทวี โรงเรียนเทศบาลวัดเพชรจริก และโรงเรียนเทศบาลวัดใหญ่ ตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้

3) รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

4) เมื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามแล้ว นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และร้อยละ นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยายผล

ขั้นตอนที่ 2 การบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best)² ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราชวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และแปลผลโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของเบสท์ (Best)³ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับมาก

²Best อ้างใน พิษณุ อภิสมภารโยธิน, การศึกษาผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมทักษะทางสังคม, (กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล, 2550), หน้า 77.

³เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติงานของบุคลากร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 3 ทดสอบปัจจัยการบริหารงานตามหลักพรหมวิหารธรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครศรีธรรมราช โดยใช้สถิติการทดสอบการถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 นำผลที่ได้มาสรุป และรายงานผลการวิจัยต่อไป

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้นำหลักสถิติมาใช้ในการวิจัย ดังนี้

- 1) ค่า IOC สำหรับหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม⁴

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ (Percentage) จากสูตร⁵

$$\text{ร้อยละ} = \frac{N \times 100}{Na}$$

เมื่อ	N	=	จำนวนสมาชิกที่สุ่มตัวอย่าง
	Na	=	จำนวนสมาชิกทั้งหมด

⁴ เรืองเดียวกัน, หน้า 197.

⁵ พิษณุ พงศรี, วิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : เทียมฟ้าการพิมพ์, 2549), หน้า 80.

3) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย (Mean) จากสูตร⁶

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูลทั้งหมด
 n แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

สูตร⁷

4) การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จาก

$$SD = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{X})^2}{N}}$$

เมื่อ SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 เมื่อ $\sum f(x - \bar{X})^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสอง
 ของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว
 N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

5) สถิติทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) จากสูตร

$$r = \frac{n\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{\sqrt{n\sum x^2 - (\sum x)^2} \sqrt{n\sum y^2 - (\sum y)^2}}$$

เมื่อ y แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร x, y
 x แทน ตัวแปรที่ 1
 y แทน ตัวแปรที่ 2
 n แทน จำนวนตัวอย่าง

⁶ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ 9, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท วี.อินเตอร์ พรินท์, 2551), หน้า 150.

⁷สังศรี ชมภูวงศ์, ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 2, (นครศรีธรรมราช: วิพีเอส), หน้า 227.

6) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Method)⁸

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 205 – 206.